

Előfizetési árak:
 egy évre 8 kor., fél évre 4 kor.,
 negyed évre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések másokélt árák szerint.
 A lap megjelenik minden osz-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hogy a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.
Kiadóhivatal: István-utca 11.
 hogy a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Nagy Boldogasszony harangja!

Ujpest, augusztus hó 15-én.

Lelkem a multba száll!

Látom természetimádó őseinket! —

Hallom a jambor tudós Wolfgang pana-
 szát: „Hiába fáradtam a hit magjának
 elvetésén, a régi tévedések gyomát az
 evangéliumi kapával nem sikerült kiír-
 tani!”

Látom a híres passauai püspök Pil-
 grim, a prágai püspök Adalbert térítőt,
 a ravennai Szent Romoualdnak 15 ta-
 nitványát: hallom az ígéket, melyekkel
 az Úr szelid igájába igyekeznek hajtani
 a magyarokat és hallom Géza fejedelem
 szavát is, aki felvette ugyan a kereszt-
 séget, de a régi pogány isteneknek is
 áldozott s papjának azt mondá: „Elég
 hatalmas és gazdag vagyok ahhoz, hogy
 ezt megtehessem!”

Látom Géza fejedelem fiát Vajkot,
 amint ott térdel Albert érsek hatalmas
 alakja előtt, ki épen most végzi leön-
 téssel a keresztelést s a püspök mellett,
 mint keresztapa, ott áll egy óriási egye-
 nes palosra támaszkodva III-ik Otton
 császár s mellette II. Henrik bajor her-
 czeg; de hallom a querturti Bruno ön-
 magának tett szemrehányását is: „Há-
 rom esztendeig hiába ültem Magyar-
 országon!”

Végre ott látom Asztrik püspököt, a
 szent életű főpapot. Egy fényes koronát
 tart a kezében, mögötte állanak az or-
 szág főnemesei, főurai, nemesei és népei:
 velem szemben térdel István s mögötte
 állanak a nyugoti államok fejedelmei
 vagy azok képviselői. Asztrik, István
 fejére teszi a koronát s az esztergomi
 vár-templom tornyában megszólal a
 Nagy Boldogasszony harangja s magasz-
 tos hangon hirdeti: *Megszületett a magyar
 kereszténység! Megszületett a magyar ki-
 ráltság!*

Régen, nagyon régen volt mindez. A
 Krisztus utáni időnek ezredik évét s az
 ezredik évnek augusztus 15-két jegyez-
 ték akkor a történet lapjára a tudós
 szerzetesek!

De nem!

Esztergomban, a régi bazilika romjai
 fölött épült hatalmas székesegyház tor-
 nyában ma is megszólalt a Nagy Boldog-
 asszony harangja s ünnepélyes hangon
 hirdeti:

„*A magyar kereszténység, a magyar
 királtság születésének ma van a 900-ik
 esztendeje éppen!*”

Az első esztergomi érsek, Asztrik
 helyén, az oltárnál ma is ott áll a her-
 czegprimás, Vaszary Kolos, ott van Szent-
 István utódjának, az apostoli királynak
 a képviselője Frigyes főherczeg, a ma-
 gyar kormány Szél Kálmán miniszter-
 elnökkel az élén, ott vannak az ország
 főpapjai, fő és zászlós urai, nemesei és
 népei s az Istent dicsőítve mindnyájan
 arról tanúskodnak, hogy az a szilaj nem-
 zet, a mely Ázsiából jött ide, a mely so-
 káig réme volt Nyugat népeinek, a ke-

resztény hit erejével, király-hűségével
 a mívelődésben annyira haladt, hogy a
 kilencszáz esztendőnek a viszontagságai
 között is megmaradt magyarnak, meg-
 maradt kereszténynek, s hogy Európa
 művelt népei között épp oly díszes mint
 fontos helyet tölt be!

És tanuszkodnak ezen a magasztos
 ünnepen, a hazafiúi kegyelet és a leg-
 szentebb történelmi emlék ünnepén, ar-
 ról is, hogy a magyar kereszténység, a
 magyar királtság világtörténelmi jelen-
 tőséggel bír, hogy Magyarország függet-
 len önálló és szabad ország, mert a szent
 korona, a melylyel az első magyar király
 megkoronáztatott nem valamely hűbé-
 reseket szerző császár adomány, hanem
 apostoli eredetű s az önálló magyar ki-
 ráltság, az egyház által szentesített
 legelőször!

Mennyi ihlettséggel, mily rendkívüli
 tehetséggel, mennyi apostoli buzgóság-
 gal, mily hatalmas szellemmel kellett
 megáldva lennie annak a férfúnak, aki
 az *általános egyházi és a magyar nemzeti*
 eszményt ily szerencsésen egyesítette a
 saját személyében.

Mennyi politikai érettséggel, történelmi
 érzékkel kellett bírnia annak a férfúnak,
 aki ellent tudott állani a görög császári
 politika csábításainak. Bizanz fényé-
 nek és nagyhatalmasságának, s nem a
 keleti-görög kereszténységhez, hanem
 a nyugatihoz csatlakozott.

A kelet-római császárság elpusztulá-
 sával, elpusztult volna a magyar kereszt-
 ténység és a magyar királtság is, amely
 a nyugati civilizáció hatalmas kiala-
 kulása következtében még ma is fennáll,
 dicsőségteljes és virágzik!

És mindezt Szent István királynak
 köszönhetjük, akit a gondviselés küldött
 számunkra.

Aldassék örökidőkre a neve!

Dicsőség az Istennek!

De áldassék Vaszary Kolos herczeg-
 primás neve is, aki a béke olajágával a
 kezében, a tiszta hazaszeretet érzelmé-
 vel a szívében, Szent-István királynak
 az eszméjéhez ragaszkodva, a 900 éves
 jubileumot nemcsak magyar egyházi,
 hanem magyar nemzeti ünnepé is
 avatta az által, hogy a jubiláris ünne-
 pélyekre felekezeti különbség nélkül
 mindenkit, a protestánsokat s a zsidó-
 kat is meghívta, s ez által az egyházi
 mellett a nemzeti és történelmi jelleget
 is kidomborítva, az ünnep tisztaságát
 megővta!

És a magyar hazának minden fia,
 legalább lelkileg ott volt a magyar
 Sion szent-bérezem s ott adott hálát a
 gondviselésnek, hogy nemzetünknek e
 napot megérni engedte: ott dicsőítette
 és kérte az Istent, engedje, hogy a Nagy-
 Boldogasszony harangja még soká, szá-
 zadokon és évezredeken át hirdesse a
 magyar kereszténység s a magyar ki-
 ráltság virágzását és dicsőségét!

Brankovics György.

A váci püspök pásztorlevele.

Csáky Károly gróf váci püspök, a ke-
 reszténységnek Magyarországra való beho-
 zatalának és a keresztény magyar királtság
 megállapításának kilencszázados örömné-
 pe alkalmából, a következő körlevelet in-
 tette a váci egyházmegye papságához és
 híveihez:

Püspöki székeket Isten kegyelméből
 folyó hó 5-én elfoglalván, nem mulaszt-
 tom el atyai elismerésemnek s legbensőbb
 meglegedésemnek kifejezést adni a fiúi
 tisztelet, szeretet és ragaszkodás ama meg-
 ható és lélekemelő jeleiért, melyekkel úgy
 ft. papságom, mint Krisztusban szeretett hi-
 veim részéről minden téren találkoztam. Ily
 előzmények után bizalommal nézek a jövő
 elé s azon édes reménnyel, hogy főpász-
 tori működésem nem léssen meddő, hogy
 ft. papságommal, kiket munkatársaimul
 rendelt az Úr, hálálatos talajra fogok ta-
 lálni híveim fogékony szívében úgy, hogy
 egykor az örök Bíró elé állítva nyugodt
 öntudattal elmondhatom: „Ime Uram, aki-
 ket reám bízál, egyet sem vesztettem el
 közülök.”

Megerősíti ebbeli hitemet, s éleszti re-
 ményemet azon szerencsés körülmény,
 hogy püspökségem kezdete bele esik a
 Szent évbe, azon időbe, amidőn az Egyház
 felnyitja kegyelmeinek kincstárát, hogy az
 isteni szeretet forrásai teljes erővel esörge-
 dezzenek a hívek használatára, s a jubi-
 leumi teljes bücsű elnyerése által érzelmei,
 gondolatai s cselekedeteiben új életre éled-
 jen az egész keresztény katolikus világ.

Olvasva az egyházmegyei körleveleket
 örömmel tapasztaltam, hogy a szent év
 jelentőségét illetőleg úgy ft. papságom,
 mint a gondjaira bízott hívő nép, ismét-
 ten részesültek üdvös oktatásokban úgy,
 hogy az e tekintetben történtek felett tel-
 jesen megnyugodhatom. Van azonban
 ennek a szent évnek bennünket magvaro-
 kat közvetlenül érintő nagy jelentősége az
 t. i., hogy a magyar katolikus egyház szer-
 vezésének s a magyar királtság megáll-
 apításának kilencszázados jubileuma is e
 szent évre esik. — Szeretném ez örven-
 tes alkalomból hazafiúi szeretettől lángoló
 keblem minden érzelmeit kitárni, ft. pap-
 ságom s. Kr. sz. híveim épülésére, szeret-
 ném a történelem nyomán lépésről lépésre
 igazolni, hogy édes Hazánk ide, úgy szól-
 ván Európa szívébe, idegen elemek közé
 plántálva, rokon- s testvérnépek hiányá-
 ban teljesen magára hagyatva ezer éves
 fennállását esupán azon szerencsés körül-
 ménynek köszönheti, hogy Szent István
 mély bölcsessége, előrelátása, apostoli buz-
 galma következtében kilencszáz évvel
 ezelőtt belépett a keresztény államok so-
 rába, s a keresztény elvekre fektetett al-
 kotmánynyal boldogítja népeit s nemzetét,
 — ebben azonban a székfoglalással kap-
 esolatlan nagyobb mérvű elfoglaltság miatt
 akadályozva lévén, az eziránti bővebb ki-
 terjeszkedést ft. papságom ismert egyhá-
 zias és kazafias érzületére bízom. — En
 csak röviden arra figyelmeztetem ft. pap-
 ságomat s Kr. sz. híveimet, hogy egyhá-
 zunk és hazánk iránti szeretetünk és ra-
 gaszkodásunk nyilvánításában kövessük
 első apostoli királyunk Szent Istvánnak,
 a váci püspökség nagylelkű megalapító-
 jának, példáját s miként Ő egész életén
 át, de különösen halálos ágyán cselekedte
 kérjük hazánk Nagyasszonyát, a boldog-
 ságos Szűz Máriát, hogy, miként kilencz-
 századon át, úgy napjainkban s a kéte,
 jövő küzdelmei között is legyen a mi szó-
 szólónk Isten előtt, küzdelmeinkben meny-
 nyei Patrónánk s bajainkban biztos mene-

dékünk. És most a kilencszázados emlékülmepek megülését egyházmegyém részére a következőkben állapítom meg:

1. A székesegyházi és minden plébániai és szerzetesi templomban augusztus hava 14-től kezdve 20-ig bezárólag a Magyarok Nagyszónyának tiszteletére délutánonként a szokott időben ünnepélyes litánia tartandó.

2. Elrendelem, hogy a hol csak a körülmények megengedik, a kilencszázados emlékülmepek üdvös kihasználására kilenczedek (novena) tartassanak, naponként délután Szentségkítéssel s a B. Szűz Mária tiszteletére mondandó s az előző pontban jelzett lauretumi litániával s az Eszterházy Pál-féle imádsággal. — Székesegyházamban a kilenczed augusztus hó 15-én délután 4 órakor veendi kezdetű s végződni fog augusztus 23-án reggel, a mikor is 7 órakor esendes szent mise fog tartatni, mely alatt a hívek, kik a megelőző napon s ugyanazon nap reggelén szent gyónásukat elvégezték, a közös szent áldozáshoz járulnak s az én kezemből veendik magukhoz az Úr szent testét.

3. Augusztus 14-én este az Angyali Üdvözlét előtt vagy után félórán keresztül huzassanak meg az összes harangok s hirdessék a következő nap nagy ünnepét.

4. Nagyboldogasszony napján nevezett templomokban a szokottnál ünnepélyesebb istentisztelet tartassék, melyre az összes helyi hatóságok eleve meghívandók lesznek. Az ünnepélyes nagymisében vételessék fel collecta pro Papa et pro Rege, mise végén pedig tartassék ünnepélyes „Te Deum.”

5. A szentmisével kapcsolatos ünnepi szentbeszéd tárgya a magyar katolicizmus kilencszázados jubileuma legyen, alkalmas beszövéssel az isten iránti hála felkeltésének s egybekötve a vallási és hazafias erényekre való buzdítással.

Hogy pedig az itt előirt ajátosságok által a kitűzött célt biztosan elérhessék, elrendelem, hogy a lelkész urak híveiket az ünnepélyről eleve értesítsék s őket az abban való részvételre minél hathatósabban buzdítsák.

Vácson, 1900. augusztus 6-án.

† **Károly Emmanuél, püspök.**

E püspöki pásztorlevél utasításai szerint Nagy-Boldog-Asszony napján fényes „Te Deum” tartatott községünk római katolikus templomában, s *Illek Vincze* esperes plébános, vallási és hazafias szempontból egyiránt magvas beszédet mondott.

H I R E K.

— **A király 70-ik születés napját** f. hó 18-án rendkívül fényesen fogja megünnepelni az egész ország. Ez alkalommal a legalkotmányosabb király iránti hódolatát, a nemzet atyja iránti szeretetét Ujpest községre és közönsége is kifejezésre fogja juttatni. Augusztus 17-én este reméljük egyetlen ablak sem lesz e községben, amely nem leendő kivilágítva. Augusztus 18-án pedig egy ház sem leendő a melyen a nemzeti zászló ne hirdetné azt a hűséget, amelyet a magyar ember szíve azon királyra iránt érez, aki böles kormányzatával az országot oly nagygyá, hatalmassá és boldoggá tette.

— **Személyi hírek.** Mészöly László dr. megyei aljegyző f. hó 13-án ment. — Ivánka Pál váczjárásí főszolgabíró pedig f. hó 27-én megy négyheti szabadságra.

— **Eljegyzés.** Boros Mór dr. községünk kedvelt fiatal ügyvéd-eljegyezte Seligmann Jenő dr. orvos és neje született Löwy Paula leányát: Gizellát. A boldog jegyeseknek legőszintébb szerencsekívánatainkat küldjük szívbeli frigyükhöz.

— **Kinevezés.** Schwartz Jakab helybeli lakos, volt nyomda tulajdonos és papirkereskedő, az újpesti járásbíróshoz állandó szakértő becsüsnek neveztetett ki.

— **A község ház építő bizottsága** f. hó 9-én Wolfner Tivadar országgy. képviselő elnöklété mellett ülést tartott, melyen hosszúságos vita fejlődött ki a község ház udvarának burkolatára vonatkozó anyagnál. A burkolás ugyanis keramittal volt tervezve, a kivételkor azonban kitűnt, hogy a vállalkozó által adott minta nem keramit, hanem vasbeton, amely csak kívülről bír keramit mázzal s amelynek egységára egy és ugyanaz, de a

minősége nem az s hozzá még nem is hazai gyártmány. A kérdést, tekintettel arra, hogy a vállalkozót az alvállalkozó megtévesztette, az építő bizottság akként oldotta meg, hogy a vendéglői udvart, ahol kocsiközlekedés nines, 2 és 1/2 c. vastagságú keramittalpakokkal, a tűzoltó-udvart ellenben 6 c. vastagságú keramittal kell a vállalkozónak burkolni. A kérdés illetően megoldásával kárt se a község, se a vállalkozó nem szenved, miután az anyagok a czélnak teljesen megfelelnek. Az író bizottság ugyanezen ülésén határozatilag kimondotta, hogy a kérdéses homlokzati czimerpajzsokból az ország czimere a kutyafejekkel együtt eltávolítandó s a czimerpajzsok üresen hagyandók. Végre elfogadta és jóváhagyta a bizottság a vendéglő fal díszítésének s a hivatalos helyiségek belső berendezésének az építészek által bemutatott rajzait, s felkérte az előljárókat, hogy a község asztalosságait és kárpitosságait hívja fel ajánlataiknak e rajzok szerinti beadására.

— **Előljárásági ülés.** A község előljáró-sága f. hó 10-én d. u. 4 órakor ülést tartott, amelyen a közgyám véleményezése alapján több rendbeli segély szavaztatott meg, s az új község házának a biztosítására vonatkozó ajánlatok közül a Ladányi által benyújtott Foneier bizt. társaság ajánlata mint a legelőnyösebb fogadtatott el. Tárgyalás alá vétetett még az állami anyakönyvvezetőnek azon kérelme, hogy a díjnak napidíját a község emelje fel. Az előljáróság a kérelemnek fedezet hiánya miatt egyelőre nem tehetett eleget, a jövő évi költségvetésben azonban gondoskodni fog a szükséges fedezetéről. Többrendbeli utalványozás után az ülés véget ért.

— **Határrendezés.** A kereskedelmi miniszter elrendelte a Budapest — Vác — kassai állami közút törzskönyvelését. Az ennek czéljából szükséges határpontok kitűzésének teljesítésével Cseresnyés István kir. mérnök bízott meg. A kitűzés, melyhez Ujpest község előljáró-sága s ennek útján a pesti vízvezeték igazgatósága s gróf Károlyi Sándor is meghívattak f. hó 16-án reggel 8 órakor vette kezdetét.

— **Ujpesti szobrász kitüntetés.** Fényes elismerésben részesültek a párizsi világkiállításán a magyar szobrászok. A zsüri összesen 18-at tüntetett ki s ezek között *Bereza Lajos* kitüntető elismerést kapott.

— **Koszoru-megváltás.** Friedmann Miksa ur halála alkalmából Friedmann Armin és neje, a nőgyeletnek 10 koronát, a leányárvaháznak 10 koronát és Schwarz Jakab és neje a nőgyeletnek 10 koronát adakoztak.

— **Figyelmeztetés a háztulajdonosokhoz.** Figyelmeztetjük községünk háztulajdonosait, hogy az előljáróság tűzrendészeti szempontból elhatározta, miszerint minden háztulajdonos köteles könnyen hozzáférhető helyen egy kád vizet, egy esákyt és létrát készenlétben tartani. A határozat fogantatásáról az előljáróság megbízottja által fog meggyőződést szerezni s a mulasztók pénzbírsággal fognak sújtatni.

— **A polgári kaszinó** f. hó 12-én d. u. 6 órakor Wolfner Tivadar országgy. képviselő elnöklété mellett megtartott rendkívüli közgyűlésen, a napirendre kitűzött pénzügyek rendezéséhez és a kaszinó esetleges feloszlatásához, hozzá szözlottak Bánó, Zsoldos János, dr. Kiss Sándor, Kanovics Zoltán, Gligoreszku, Wüszner Henrik, Czapaner István, Mozgony, végül pedig elnöklő Wolfner Tivadar összeggezve az elmondottakat a közgyűlés egyhangulag kimondta, hogy a polgári kaszinó, fel nem oszlik, miután arra semmi néven nevezendő ok nem létezik és hogy a tagsági díjak leszállítása tárgyában, egy a választmány által legközelebb összehívandó rendkívüli közgyűlés fog határozni. A közgyűlés végül, Kanovics Zoltán indítványára Wolfner Tivadar elnöknek köszönetet szavazván az elnök éltetésével feloszlott.

— **A vácz püspök a zsidókról.** Csáky Károly gróf, vácz püspök f. hó 10-én fogadta az ottani izraelita hitközség küldöttségét, mely őt installációja alkalmából üdvözölte. A küldöttséget a budapesti ortodox központi iroda titkára, Weisz Dániel vezette, a ki üdvözlő beszédében hangoztatta, hogy a zsidóság annál szívesebben látja őt a püspöki széken, mert oly család sarja, melynek egyik tagja csak a közelmúltban is, mint kultuszminiszter, tevékeny részt vett a zsidóságot annyira érdeklő egyház olitikai törvények megalkotásában. A püspök szíve-

sen fogadta a küldöttséget és válaszában hangoztatta, hogy a keresztény vallás a szeretet vallása. — En, ugymond, egyforma szeretettel viseltetem minden embertársam iránt, tartozék az bármely hitfelekezethez. Bármikor forduljanak önök én hozzám, bármikor legyen önökről szó, az én szíveimtől kérek én tanácsot, mert ha valaki, úgy én vagyok az, a ki a hitű zsidókat szeretem és becsülöm.

— **Hajójegy a Margitszigetre.** Augusztus 21-étől fogva a Margitszigetre szóló menet-térti jegyek a hajón hétköznap 40 fillér helyett 48 fillérbe fognak kerülni, mivel a Margitszigetre a belépő-díjat, a mely benne van a jegy árában, az eddigi 12 fillérről 20 fillérre emelték föl, a nélkül azonban, hogy a dunai gőzhajóstársaság részesezése bármilyen tekintetben változott volna. A jegyeket az új árral átbélyegezve árusítják a budapesti helyi hajó-állomásokon. Azonkívül a Margitsziget két trafikjában a fenti naptól fogva olyan menetjegy is kapható, a mely csak a hajón való visszamenetelre szól. E jegy ára hétköznapokon 20 fillér, ünnep- és vasárnapokon 30 fillér.

— **Football-match.** Az újpesti „Haladás” football-club I. csapata vasárnap f. évi aug. hó 12-én tartotta első nyilvános mérkőzését a fővárosi „Sportpályán” a bpesti „Humna” sportifjak football-clubjának I. csapatával. A mérkőzés a „Haladás” football-club győzelmével végződött, amennyiben a „Haladás” ifjú csapata adta az első *goal*-t a „Humnának”. Az eredmény 1—1 goal volt. Csak előre!

— **A veteránok az államtitkárnál.** Széll Kálmán belügyminiszter nemrégben rendelkezett a veteránoknak, a melyben megtöltötte nekik a kard és a katonai ruhához hasonló uniformis viselését. Ez a rendelkezés az öreg veteránok körében nagy elkeseredést keltett. Egy tíz tagú deputáció ment erre Gulner államtitkárhoz. A küldöttség szónoka arra kérte az államtitkárt, hogy ha már a kardviselést meg nem engedik, legalább az egyenruhájukat hagyják meg. Az államtitkár sajnálattal adta tudomásukra a veteránoknak, hogy a belügyminiszter rendelkezete komoly és azt visszavonni nem lehetséges.

— **Még egy értesítő.** Az újpesti m. kir. állami faipar szakiskola értesítőjét a mult tanévről most becsátotta közre Gutkopf György igazgató, kinek jelentéséből örömmel vesszük át a következő adatokat. A szakiskolának a mult évben 38 növendéke volt. Ezek közül az év végén jeles osztályzatot nyert 3, jó osztályzatot nyert 18, elégségeset 11 s javító-vizsgára és osztályismétlésre utasítottatott 2, évközben kimaradt 4 növendék. Ösztöndíjban részesültek: Pénzügyminisztertől évi 250 forint, illetve annak ellenértékeképp teljes ellátást (ruházat, élelmezés, lakás) Novák Antal, Rasztovác Károly, Rogics József IV. évfolyambeli növendék kapott. A kereskedelemügyi minisztertől évi 308 kor., illetve lakást és élelmezést Koós Ferenc IV. évfolyambeli tanuló, Juhász Lajos II. és Horváth Ferenc I. évfolyambeli tanuló 200—200 kor. és az intézetben lakást, Lederer Lajos II. évfolyambeli bejáró tanuló 200 kor. A budapesti kereskedelmi és iparkamara 400 kor. évi segélyből a lefolyt tanév II. félévére Koós Ferenc IV. évfolyambeli és Horváth Imre II. évfolyambeli növendékek egyenkint 30—30 koronát, Herquet Rezső IV. évfolyambeli növendék 10 koronát, Bányai János II. évfolyambeli növendék 15 kor., Bugyi Kálmán 25 kor. és Rozman Antal II. évfolyambeli növendék 10 koronát. Továbbá Horváth József, Kiss János, Lődör Károly és Szentmihályi István egyenkint 20—20 korona tentartási segélyt nyertek. Ezenkívül az összes növendékek díjlanul nyerték az összes tanszereket és eszközöket és a tanulmány tárgyaktól felhasználni anyagot. — Az intézet fenntartási költségei: 33820 korona. Ipartermékek értékesítéséből bejött: 2000 korona. A hozzájárulásokból: 4600 korona.

— **A közigazgatási tanfolyamok megnyitása.** A községi közigazgatási tanfolyamok szervezése úgy Budapesten, mint a vidéki kilenc városban folyó évi szeptember hó 1-én akadály nélkül megnyithatók lesznek. A végrehajtási rendelet, valamint főként a tananyag végleges megállapítása végett f. hó 9-én esütörtökön a belügyministeriumban Gulner Gyula államtitkár elnöklété alatt, úgy az összes érdekelt mi-

nisteriumok képviselőinek, valamint a kizemelt igazgatóknak és az országos községi központi jegyző-egylet elnökének részvételével szaktanácskozmány volt. A tanfolyamra beiratkozások az igazgatóknál történnek, szeptember 1-től 5-ig. A tandíj 40 korona lesz egész évre, mely összeg felévi részletben (20 korona) fizetendő. A szegénysorsu és jóviseletű, szorgalmas hallgatók tandíjelengedésre tarthatnak igényt, sőt állami ösztöndíjban is részesülnek. Az összes szükséges tudnivalókról különben részletes utasítást, illetőleg szabályrendeletet dolgozott ki a belügyminisztérium. Ezt a rendeletet nemsokára hivatalos uton közzé fogják tenni. Az állami ösztöndíjakról a jövő évi költségvetésben gondoskodnak. A tanfolyamokra kinevezendő tanárok egy évre kapnak megbízást, természetesen ha beválnak, a következő évben is igen szívesen alkalmaznák azokat. A tanárok félvétenként tiszteletdíjban részesülnek, a heti óraszám arányában. Aki hetenként egy órát ad, annak félvétenként 60 forint tiszteletdíj jár. Aki 3 órát ad, az ennek háromszorosával számított díjat huz. A tanárokat a közigazgatási gyakorlati férfiak sorából szemelik ki, mivel a tanfolyam főként gyakorlati irányú. Erre való tekintettel, amennyiben a tanárok többnyire hivatalbeli férfiak lesznek és így napközben hivatalos teendőikkel vannak elfoglalva, de meg, hogy maguk a hallgatók is napközben némi mellékfoglalkozást vállalhassanak és így némi mellékkeresetre teheszenek szert, az előadásokat a nap legalkalmasabb óráiban, valószínűleg reggel vagy késő délután tartják meg.

— **Halálozás.** Friedmann Miksa, budapesti magánzó f. hó 8-án, 60 éves korában jobblétre szenderült. Az elhunyt fivére volt az újpesti keresk. iparbank vezérigazgatójának Friedmann Arminnak, s e révén Újpesten is nagyon sokan ismerték és tisztelték az elhunytat, akinek hűlt tetemeit f. hó 10-én nagy részvét mellett kísérték az örök nyugalom helyére.

— **A primadonna halála.** Szomorú bal esetnek lett oldozata a vidék egykor ünneplott primadonnája: Stollné Némethy Gizella asszony. A harminczöt esztendő, még mindig szép asszony, megunta a vidéken való hányódást s az Újpesten lakó bátyjához, Némethy István butorgyárosához költözött, a hol özvegy édesanyja is lakik. Az idén januárban szerződtek az Operához, de azért itt lakott a Rákóczy-utca 22. szám alatt, a hová előadás után mindig kiment. Néhány héttel ezelőtt érte az a baleset, a mely halálát okozta. Orvosi rendeletre ásványvizet kellett innia. Egy izben bement a bátyja szobájába, hogy az ablakban álló ásványvizes üvegből igyék. Két palack volt ott egymás mellett: az egyikben ásványvíz volt, a másikban maróvíz. Véletlenül az utóbbihoz nyúlt, töltött belőle egy sötétfalu pohárba s kihajította tartalmát. Rögtön rosszul lett tőle. Sikoltozására berohantak hozzá a házbeliek. — Jaj, mit ittam? kérdezte a boldogtalan asszony a bátyját. — Mérget! felelte kétségbeesve a bátyja, a mikor észrevette az üveget az asztalon. Récegy egyetemi orvostanárt hívták a beteghez, a ki azonban nem segíthetett. Hosszu szenvedés után meghalt a szegény primadonna. A boncolás kiderítette, hogy a mérég egészen átlukasztotta a gyomrát s ez okozta halálát. Nagy részvéttel temették el a mult hét végén.

— **Jótekonyczéli gyermekelőadás.** F. hó 12-én d. u. négy és öt óra között olyan viharos tapsokat vittek véghez a Petőfi-utca 2. sz. házában egyik magánlakásában az apró és legapróbb kezek, amelyet még a Kolosseum is csak nagy ritkán hallott. Nem esoda, Hutflusz Juliska kisasszony nevelőnő, jótekonyczéli gyermekelőadást rendezett, amely nemesak az apróságok szempontjából pompásan sikerült, hanem a nagyok tetszését is kivívta. Az előadás „A kis iparos” című monológgal kezdődött s a monológ előadója Winkler Feri olyan élesen személyesítette a kis suszterinast s olyan jó előadással lepte meg közönségét, hogy méltán megérdemelte a többszöri kihívást. „A kis Feri, aki pajkos” című színműben Löwy Margit, Radics Adrianka, Winkler Ferenc, Neumann Malvinka, Wolf Gabriella, Török Erzsike s Neumann Malvin működtek díszreteresen közre. Közben szavallatok is voltak. Még pedig Wolf Gabriella „A látnok”, Klein

Jankicza „A pacsirta”, Török Miklós „Az isten áldása” és Winkler Ferenc „Ébéd után” című költeményeket szavallta el. A szavallók közül nagyon kedves volt a kis Klein Jankicza előadása és szép reményekre jogosít Winkler Ferenc temperamentuma. Az előadást ének fejezte be. Az előadás az újpesti szegények alapja javára 10 korona 56 fillért jövedelmezett, mely összeget a rendező Hutflusz Juliska kisasszony azzal a kéressel adta át lapunk felelős szerkesztőjének, hogy azt illetékes helyre juttassa. Hogy kívánsága teljesült, az alábbi elismervény bizonyítja: — „Nyugta. Szegényalapot 12 1900. — 10 korona 56 fillér, azaz tíz korona 56 fillérről, mely összeget Hutflusz Juliskától a mai napon hogy felvettem, ezenel elismerem és nyugtatom. Újpesten, 1900. évi augusztus hó 13-án. Radics pénztáros. Nagy ellenőr. (Újpesti község pénztárának peesétje.)”

— **Tűz.** F. hó 13-án reggel 7 órakor ismét félreverték a harangokat községünkben. A Löwy-utczában 3. sz. a. fekvő Glück-féle házban kigyuladtak a melléképületei s a lángok elhamvosztatták a tőpület tetőzetének is egy részét. Szerencsére az Egyedi, Wolfner, Jutegvárés a községi tűzoltók csakhamar a veszély színhelyén valának s a tűz terjedését megakadályozták. Ez alkalommal ismét kitént, hogy a lakosok élet- és vagyonbiztonsága kétszeres veszedelemben forog tűzvész alkalmával ott, ahol az udvarok beépítés következtében szűkek. A melléképületek lángjától Glück-nél is meggyuladtak az átellenes lakások ajtói és ablakrámai s csak a tűzoltók ügyességének köszönhető, hogy nagyobb kár és szerencsétlenség nem történt.

— **Nyári kirándulás.** „A Magyarországi művezetők országos szövetségének Budapesti székellő kerületi egyleti” özvegyeket és árvákat segélyező alapjuk javára f. é. augusztus hó 19-én különféle társasjátékokkal, tánczokkal és énekelőadásokkal egybekötött nyári kirándulást rendeznek a római fürdőbe, még pedig a „Budapesti munkásdalárda” és Klotzbücher Károly ur szíves közreműködése mellett. A zenét egy általános kedvelt zenekar szolgáltatja. Belépődíj (csak férfiak részére) 2 korona. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és a színlapban nyugtáztatnak. Kedvezőtlen időjárás esetén a fent tervezett kirándulás augusztus hó 26-án fog megtartatni. Műsor: Találkozásreggel, 9 órakor a Pálffy-téren, illetve 9 órakor O-Buda hajógyár állomáson. Indulás 9 órakor a Pálffy-térről a Budapest — Szt.-Endrei helyi érdekű vasúttal. Érkezés Római-fürdő állomáson 9 óra 30 perczkor, fogadtatás és bevonulás zenezóval a Római-fürdőbe, ahol a kiránduláson résztvevők számára egy kuglizó díjkuglizásra, a rét és az erdő társasjátékok rendezésére, valamint a tánczterem rendelkezésre állanak. E mellett világposta, tombola, válogatott cigánylegények, kuplé-énekesek, szabaduszcok, lég-tornászok, gondoskodni fognak a kellő szórakoztatásról. Az özvegyeket és árvákat segélyező alap javára, esekély belépődíj mellett, mutogatni fogják a Siam-i ikreket, melyek közül az egyiknek öcsese van s így tulajdonkép egy sziam-i hármast képeznek. Ugyanott látható lesz a világ legremekebb „Különlegességek gyűjteménye”, melyet a párisi kiállítás bizottsága a legnagyobb szeretetreméltósággal ezen napra rendelkezésükre boesájtott. Tekintse meg mindenki, megkíméli magát a párisi ut fáradalmaitól. Visszaindulás este 9.40 perczkor ugyanesak zenezóval s tündéres kivilágítás mellett, a Római-fürdőből, „Római-fürdő” állomásra, ahonnan a vonat 10 órakor éjjel hazafelé szállítja a kirándulókat. Kifogástalan ételek- és italokról, elfogadható árak mellett gondoskodva van. A részletes műsor a kirándulás napján és helyén lesz kapható.

— **Népünnepély** Az „Iparos-munkások képzésére alakult újpesti bizottság” f. hó 20-án a kereszténység 900 éves jubileuma alkalmából az újpesti népszíngeten nagyszabású népünnepélyt rendez. — Az ünnepély műsora a következő:

1. Délután 3 és fél órakor felvonulás a népszíngetre. — (Gyülekezés az István-téren.)

2. Délután 4—6 óráig különféle társasjátékok, versenyek és egyéb mulattató szórakozások.

3. Délután 6—7 óráig esolnakkorzó.

4. Este 7—8 óráig tréfás előadások, szavallatok és dalverseny.

5. Este 8—9 óráig nagy tűzijáték.

6. Este 9 órakor: Velencei éj a kis Dunán.

7. 9 órától reggelig táncz.

Egész délután képes levelezőlap-pósta, szerpetin és konfetti.

A tiszta jövedelem a szervezendő iparossegédek téli rajtanfolyama javára fordítatik. Belépti-díj 20 fillér. Jegyek kaphatók a legtöbb dohánytözsdében és a népszínget pénztáránál.

— **Az „Újpesti Football-Club”** f. hó 12-én tartott közgyűlésén új tisztikart választott. Elnök lett: Várnai Dezső. Alelnök: Müller Imre. I. Titkár: Popper József. II. Titkár: Labiner Manó. Pénztárnok: Schön Jenő. Ellenőr: Rottenburg Gusztáv. Szertáros: Ifj. Ugró Károly. Választmányi tagok: Deutsch Dávid, Dinics Károly, Faragó Lajos, Weisz Aladár. Pótválasztmány: Bier Dezső, Neubrand Miksa. Örvendünk, hogy az ifjú club vezetését egy oly ember vette át, aki erre minden tekintetben méltó, amál is inkább, mivel ez az egyetlen újpesti sport-kör, mely a footballozáson kívül az atletika minden ágát (magas- és távol ugrás, súly- és diszkoszdobás, rúdugrás, futás) egyforma kitartással és sikerrel műveli. A training az öszi football-matchekre különben már nagyban folyik és reméljük, hogy a győzelemhez szokott csapat csak új dicsőséget szerez városunknak.

SPORT.

Budapesti nyári lóversenyek. A nyári tiznapos meeting e hó 12-én a közönség nagy érdeklődése mellett megkezdődött. — Nagy mezőnyök a Milne-istálló nagy formája és az amerikai új jockey: Jim Morgan első szereplése tették érdekessé az első versenynapot. Jim Morgan valóban bravuros lovas, s habár lovaglása győzelem nélkül való volt is. Fiület lovagolta az Igazgatósági díjban, már az utolsó versenyben Ilisen szép lovaglást produkált, a már teljesen vert lovat újra versenybe hozta és sikerült neki Rózi után a második helyet elfoglalni. Kedden a két-évesek versenyében Dani Kozákon már győzött, szintugy a szerdai utolsó versenyen Maiddát lovagolta győzelemre.

Különbén az Igazgatósági díjat báró Üchtritz Alfrédja, a nyári kísérleti versenyt az igen szép és magas formát mutató Jubilee előtt a 3 éves Charmant, a nyári handicapot pedig a nagy súlyt vivő Zászlós előtt Péchy Gonosz-a nyerte meg.

Az eddig lefolyt 3 versenynap nagyobb díjaiból tehát kettőt már megnyert Milne mester.

Igen jó formában van a Hunyady-istálló is, mert lovai közül Dianella és Fille győzött, Jubilee és Windsor helyre futottak.

Vasárnap, 19-én dől el a Szt.-István-díj, a meeting legnagyobb díja, a melyre még 13 lónak van az indulásra a jogosultsága. Köztük van Mindegy, Kartal, Ritka II., André, Davensberg, Sternbusk, Chryseist.

A verseny favoritja Mindegy, a melynek daczára az idén mutatott igen magas formájának, 61 kiló nagy terhével nehéz dolog lesz Kartalt (46 kiló) a mely a Derbyben második volt, a sokat javult Ritka II-t és a 4 éves pehelysúlyt vivő Chryseist (47 1/2 kiló) megvernie.

Mi Kartal-nak ítéljük oda a díjat, helyre pedig Mindegy-et és Chryseist várjuk.

3873. végrh. sz. 1900.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V. 160. sz. végzéséffolytán dr. Márkus Adolf és dr. Frankl Gyula ügyvédek által képviselt Taussig S. és Nagel felperes részére Mayer és Moskovits alperesek ellen 347 kor. 76 fill. és 376 kor. 28 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1734 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendelttétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Újpesten Árpád-ut 55. sz. a. házban leendő megtartása határidőül 1900. évi augusztus 17. napján délután 1/5 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek

készpénzfizetés mellett, szükség esetén becs-
áron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverez-
endő ingóságok vételárából a végrehajtható
követelését megelőző kielégítéshez jogot
tartanak, a mennyiben részükre a foglalás
korábban eszközöltetett volna és ez a vég-
rehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy
elsőbbbségi jelentéseiket az árverés megkez-
déseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni,
vagy pedig szóval bejelenteni el ne mu-
lasszák.

Kelt Ujpesten, 1900. évi jullus hó 28-ik
napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

26656. Ujpest község előljárósága.
1900.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t.-cz. 55. §-a értel-
mében felhivatnak mindazon adózók, kik a
mult évről fenmaradt valamint a folyó évi
augusztus hó 15-én esedékessé vált III. ne-
gyedi állami, községi, megyei, utadó, köz-
munka és hadmentességi díj tartozásaitak
még be nem fizették mai naptól számítva 8
napon belül a községi adópénztárba annál
is inkább befizetni el ne mulasszák, mivel
ellenkező esetben a fent jelzett tartozások a
legszigorúbb kényszer végrehajtás alkalma-
zásával fognak behajtatni.

Együttal e helyütt kijelentetik, hogy
azon adózók, kiknek az évnegyedi állami
adójuk 6 koronát meg nem haladja, a fent
hivatkozott törvény szakasz értelmében
írásbeli megintésre igényt nem tarthatnak.
Ujpest, 1900. augusztus hó 16.

Az előljáróság.

26083. Ujpest község előljárósága.
1900.

Ajánlati felhívás.

Az érdekelt iparosok felszólíttatnak,
hogy az idecsatolt jegyzékbe felsorolt és az
ujpesti új község ház belső berendezéséhez
tartozó butorok szállítására vonatkozó írás-
beli zárt ajánlataikat a megajánlott ár sze-
rinti 5 % bánatpénzzel felszerelve folyó évi
augusztus hó 21-ig bezárólag Ujpest község
előljáróságánál adják be.

Bánatpénzzel el nem látott ajánlatok fi-
gyelembe nem vétetnek.

A munka az erre vonatkozólag kiadott
felhívástól számított 4 hét alatt szállítandó.

Az átvételt az előljáróság műszaki köze-
gei eszközlik.

Meg nem felelő munka át nem vétetik.
Az átvett munkáért járó összeg az átvétel
idejétől számított 8 nap alatt fizetetik a
község pénztára által.

Az ajánlatban — amely a mellékelt
úrlapon adandó be — kiteendő a jótállási
határidő is.

A szállító butorok rajzai Böhm Henrik
építészeti irodájában — Budapest, Teréz-
körút 2. szám. III. em. — megtekinthetők;
ugyanott adnak a részletes feltételekre
felvilágosítást.

Ujpesten, 1900. évi augusztus hó 11-én.

Zsoldos
egyző.

Lindt János
bíró.

Kiadó lakások.

József-utca 3. szám alatt több kisebb
és nagyobb lakások jutányos áron azonnal
kiadók.

Házakat óhajt venni

több vasuti hivatalnok, lehetőleg közel a
„Palota-Ujpest” vasutállomáshoz, 2-3 szo-
bával s kerttel, ha a vételár törlesztése (a
kamatokkal együtt) évi 400, illetve 600 vagy
800 koronával történhetik. Ajánlatokat
elfogad:

Wittmann Miksa
Ujpest, Árpád-ut 24. szám a.

Hová menjünk délután?

Hová mehetne az ember, ha nem a

Korona vendéglőbe?

Nincs ennél jobb és kellemesebb hely most
sem belül, sem kívül a községben.

**A Korona vendéglő a Palota-
Ujpesti állomás közvetlen kö-
zelében, a villasorban**

teljesen pormentes helyen van, a hol dél-
utánonkint

Rácz Józsi

bajai kitűnő bandája játszik.

Feldmann József bérlo nemesak izletes
jó ételekkel, kitűnő borral és felséges sörrel
szolgál vendégeinek. — hanem arra is nagy
gondot fordít, hogy a kiszolgálás **gyors és
figyelmes** legyen! 11

Oda menjünk szórakozni!

Nyomda-helyiség-áthelyezése.

Van szerencsém Ujpest és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy
az Árpád-ut 20. sz. a. lévő **tizenöt év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő**

NYOMDÁMAT

f. é. augusztus hó 1-én

az István-utca 11. sz. a. házba helyeztem át.

(Az új község házzal szemben.)

**Nyomdám, melyet a modern igényeknek teljesen megfelelően, egészen
új betűkkel szereltem fel,** minden néven nevezendő nyomtatvány elkészítésére képes s midőn
azt a t. közönség pártfogásába ajánlom, bátor vagyok különösen az ipar- és kereskedelmi osztályt s a
hirdető közönség figyelmét arra a fontos körülményre felhívni, hogy a **hirdetési bélyeg** f. é. július
hó 1-étől **megszűnt** és így a **körlevelek, falragaszok, hirdetmények** sokkal **jutá-
nyosabb** áron állíthatók elő.

**Nyomtatványaim pontos, hibátlan, csinos és mégis olcsó előállítá-
sáért kezeskedvén, a t. közönség megrendeléseit kérve** maradok tisztelettel

FUCHS ANTAL

nyomdatulajdonos s a »Közérdek« kiadója.